

Sygn. akt II K 94/16

(...)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp., II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Kamil Jarocki

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Ławniczak

przy udziale Prokuratora Aleksandra Szewczyk-Mizera

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2017 r.

sprawy:

1) **R. P. (1)** s. Z. i D. zd. M., ur. (...) w G.,

2) **M. J. (1)** s. H. i B. zd. S., ur. (...) w O.,

oskarżonych to, że:

w bliżej nieustalonym dniu lipca 2013 r., nie później niż 22 lipca 2013 r. w M., gm. W., działając wspólnie i w porozumieniu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadzili w błąd przedstawiciela handlowego (...) Sp. z o.o. w P. co do zamiaru wywiązania się z warunków umowy w ten sposób, że R. P. jako prowadzący firmę (...) złożył 10 zamówień na zakup i dostawę środków ochrony roślin na łączną kwotę 300.801,60 zł, wynikającą z faktury nr:

- (...) z dnia 9 sierpnia 2013 r. wystawioną na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. wystawioną na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. wystawioną na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. wystawioną na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. wystawioną na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. wystawioną na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 29 sierpnia 2013 r. wystawioną na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 3 września 2013 r. wystawioną na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 1 października 2013 r. wystawioną na kwotę 34.992,00 zł,
- (...) z dnia 2 października 2013 r. wystawioną na kwotę 50.155,20 zł,

czym doprowadzili ww. spółkę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w powyżej wskazanej wysokości,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk

I. Oskarżonego R. P. (1) uznaje za winnego zarzuczonego mu czynu stanowiącego występki z art. 286§1 kk w zw. z art. 294§1 kk według stanu prawnego obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015 r. i za to na podstawie art. 294§1 kk w zw. z art. 286§1 kk według stanu prawnego obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015 r. wymierza mu karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 69§1 i 2 kk, art. 70§1 pkt 1 kk i art. 72§1 pkt 4 kk według stanu prawnego obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015 r. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego R. P. (1) kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszca na okres próby lat 5 (pięciu) przy czym zobowiązuje go do wykonywania pracy zarobkowej w okresie próby.

III. Oskarżonego M. J. (1) uznaje za winnego zarzuczonego mu czynu stanowiącego występki z art. 286§1 kk w zw. z art. 294§1 kk i za to na podstawie art. 294§1 kk w zw. z art. 286§1 kk w zw. z art. 60§2 pkt 1 i §6 pkt 3 kk wymierza mu karę grzywny w rozmiarze 540 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 40 (czterdzieści) złotych.

IV. Zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione przez Skarb Państwa na postępowanie po połowie oraz wymierza im połowę opłat i tak oskarżonemu R. P. (1) w kwocie 150 złotych a oskarżonemu M. J. (1) 1080 złotych, a w pozostałym zakresie zwalnia ich od opłat.

V. Zasądza od oskarżonych na rzecz oskarżyciela posiłkowego (...) Sp. z o.o. w P. kwoty po 1402,20 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Kamil Jarocki

Sygn. akt II K 94/16

UZASADNIENIE

W toku przewodu sądowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżeni R. P. (1) i M. J. (1) nawiązali współpracę w czasie, gdy R. P. wspólnie z partnerką życiową prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) w branży transportowej, co miało miejsce w okresie od 2008r. do 2011r. M. J. (1) wspólnie z żoną prowadził gospodarstwo rolne należące do jego żony i położone w K.. R. P. (1) w ramach tej współpracy transportował zboże do klientów M. J., zajmował się także wycinką drzew i utylizacją odpadów drzewnych. Obaj współpracowali przez około pół roku. W 2011 roku firma (...) upadła. W nieustalonym bliżej okresie M. J. (1) i R. P. (1) weszli w porozumienie, którego przedmiotem było nabywanie środków ochrony roślin bez zamiaru zapłaty. W tym celu M. J. (1) dał R. P. (1) listę podmiotów zajmujących się sprzedażą takiego asortymentu oraz listę środków, które R. P. (1) miał zamówić we własnym imieniu. R. P. (1) wybrał jako dostawcę (...) Sp. z o.o. w P. ze względu na brak przedpłaty za zamówiony towar. W dniu 17 czerwca 2013r. R. P. (1) założył własną firmę pod nazwą (...) R. P. (1) z siedzibą w M.. Przedmiotem działalności firmy miały być m.in. pozyskiwanie drewna i sprzedaż hurtowa nawozów mineralnych, środków ochrony roślin i pozostałych środków agrochemicznych. R. P. (1) z M. J. (1) działającym w imieniu gospodarstwa małżonki tego ostatniego podpisali umowę przechowania datowaną na 1 marca 2013r., na mocy której R. P. (1) mógł przechowywać w tymże gospodarstwie nawozy mineralne rolnicze. R. P. (1) skontaktował się z przedstawicielem handlowym (...) Sp. z o.o. w P. i przedstawił się jako rolnik zainteresowany zakupem środków ochrony roślin. Za pierwszą dostawę tych środków zapłacił 8.748 zł. Następnie w dniu 16 lipca 2013r. złożył pisemne zamówienie do (...) Sp. z o.o. w P.. W ten sposób wprowadził w błąd przedstawiciela handlowego ww. spółki co do zamiaru wywiązania się umowy. W dniu 22 lipca przedstawiciel handlowy tej firmy wprowadził do systemu 11 zamówień środków ochrony roślin. Jedno z tych zamówień zostało anulowane. Osiem dostaw zamówionego towaru odbyło się za pośrednictwem Zakładów (...), jedna przez Zakłady (...) S.A. i jedna przez (...) w S.. Na dostarczony towar (...) Sp. z o.o. w P. wystawiła faktury nr:

- (...) z dnia 9 sierpnia 2013 r. na kwotę 26.956,80 zł,

- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2013 r. na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 29 sierpnia 2013 r. na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 3 września 2013 r. na kwotę 26.956,80 zł,
- (...) z dnia 1 października 2013 r. na kwotę 34.992,00 zł,
- (...) z dnia 2 października 2013 r. na kwotę 50.155,20 zł.

Za środki ochrony roślin o wartości łącznej 300.801,60 zł wynikającej z ww. faktur nie zapłacono.

Wyłudzone w wyżej opisany sposób towary odbierał R. P. (1), względnie jego pracownik, w gospodarstwie rolnym żony M. J. (1). Następnie środki te były wywożone stamtąd. Los tych towarów pozostaje nieznany.

Pokrzywdzona spółka uzyskała przeciwko R. P. (1) wyrok sądowy zasądający kwotę 300.801,60 zł z odsetkami, jednak egzekucja okazała się bezskuteczna (wyegzekwowano jedynie 1.000 zł). W toku postępowania karnego M. J. (1) zapłacił pokrzywdzonej spółce 125.000 zł tytułem naprawienia szkody, w zamian pokrzywdzona spółka odstąpiła od dalszych roszczeń wobec M. J. (1) i zadeklarowała niekierowanie żadnych roszczeń wobec gospodarstwa rolnego jego żony.

Dowody:

- częściowo wyjaśnienia oskarżonego R. P. (1) - k. 190-194, 230-233, 262-263, 280-281, 324-325
- zeznania świadka M. C. (1) - k. 48-49
- zeznania świadka A. R. (1) - k. 112-113
- zeznania świadka M. R. (1) - k. 220-222, 322-323
- zeznania świadka T. S. - k. 242-243
- zeznania świadka J. J. - k. 224-226
- zeznania świadka M. M. (2) - k. 329-330
- zeznania świadka M. W. (1) - k. 337-338
- zeznania świadka M. G. (1) - k. 308-310
- zeznania świadka P. O. (1) - k. 312-314
- zeznania świadka Ł. F. (1) - k. 317-319
- kopie faktur - k. 4-23
- kopia wyroku zaocznego z 25 września 2014r. sygn. akt (...)– k. 24-25

- kopie dokumentów komorniczych - k. 26-33
- wydruk z (...) k. 43-46
- wydruk z systemu (...) Sp. z o.o. w P. - k. 115
- kopie dokumentów dot. zamówień R. P. - k. 116-185
- wydruk z poczty e-mail – k. 296
- umowa przechowania – 297
- odręczne notatki – k. 298-299
- protokół oględzin rzeczy z załącznikiem – k.257-259, 265

R. P. (1) ma 33 lata, ma wykształcenie średnie, bez zawodu, utrzymuje się z prac dorywczych, osiąga średni dochód 2.500 zł miesięcznie. Jest kawalerem. Ma jedno dziecko w wieku 8 lat, jest zobowiązany do jego alimentacji w kwocie 400 zł miesięcznie. Był karany wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 26 marca 2013r. w sprawie (...)za czyn z art. 178a§1 kk na grzywnę 200 stawek dziennych po 10 zł i rok zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, następnie wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 16 kwietnia 2014r. w sprawie (...) za czyn z art. 244 kk na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na 3 lata i grzywnę 150 stawek dziennych po 10 zł.

Dowody:

- dane personalne k. 516
- dane o karalności k. 342-343

M. J. (1) ma 43 lata, ma wykształcenie wyższe, jest doktorem nauk rolniczych, jest zatrudniony w Gospodarstwie Rolnym (...), zarabia 2.000 zł miesięcznie, jest żonaty, ma dwoje dzieci w wieku 7 i 13 lat. Był karany wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 7 listopada 2014r. w sprawie (...)za czyny z art. 286§1 kk w zw. z art. 294§1 kk i z art. 286§1 kk na karę łączną 3 lata pobawienia wolności i grzywnę 180 stawek dziennych po 40 zł, kary pozbawienia wolności nie odbywał (korzysta z odroczenia).

Dowody:

- dane personalne k. 517
- dane o karalności k. 340-341
- odpisy wyroków – k. 345-369, 370

Obaj oskarżeni w postępowaniu przygotowawczym nie przyznawali się do zarzucanego czynu, jednak oskarżony R. P. złożył wyjaśnienia częściowo polegające na prawdzie i potwierdzające przestawiony mu zarzut. Ostatecznie oskarżeni przyznali się do zarzucanego czynu, czego wyrazem było złożenie wniosków o wydanie wyroku skazującego w trybie art. 387 kpk

Sąd zważył, co następuje :

Stan faktyczny w niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, a Sąd ustalił go na podstawie powołanych wyżej dowodów, z których wszystkim poza wyjaśnieniami oskarżonego M. J. (1) i tą częścią wyjaśnień R. P. (1), w której zaprzeczał przestępstwu zamiarowi, dał wiarę. Przeciwnie ustaleniom faktycznym wyjaśnienia oskarżonych nie wytrzymują krytyki z punktu widzenia zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, a także w obliczu innych

dowodów. W szczególności wyjaśnieniom M. J. przeczą wyjaśnienia R. P. i zeznania świadków M. M. i M. W., z których wynika, że wbrew twierdzeniom M. J. obaj oskarżeni widywali się często, i to na terenie gospodarstwa rolnego żony M. J. i byli w większej komitywie niż to chciał przyznać M. J.. Zapis rozmowy nagranej przez R. P. między nim a M. J. jednoznacznie wskazuje, że współpracowali w nielegalnym przedsięwzięciu. W powiązaniu z niebudzącymi wątpliwości dowodami w postaci zeznań świadków M. C. i A. R. i dokumentów, z których wynika jednoznacznie, że R. P. zamówił towar o znacznej wartości, za który nie zapłacił oraz w postaci zeznań świadków M. G., P. O., Ł. F., M. R. i T. S., z których wynika, że zamówiony towar został pobrany, był przechowywany w gospodarstwie żony M. J. za jego wiedzą i zgodą, a potem zniknął wskazana wyżej rozmowa jasno przekonuje, że owym nielegalnym przedsięwzięciem było właśnie wyłudzenie stanowiące przedmiot niniejszej sprawy. W tym stanie rzeczy nie ma wątpliwości, że obaj oskarżeni działali wspólnie i w porozumieniu. Oceny tej nie zmienia okoliczność, że w porozumieniu zawartym w toku procesu z pokrzywdzona spółką (...) oświadczył, że nie miał świadomości, że R. P. nie płacił za przyjęty towar, oświadczenie to w świetle wskazanych wyżej dowodów nie może uchodzić za prawdziwe.

Wina oskarżonych nie budzi wątpliwości. Żaden z nich nie jest dotknięty upośledzeniem umysłowym ani chorobą psychiczną, każdy miał w czasie czynu zachowaną zdolność do rozpoznania jego znaczenia i do pokierowania swoim zachowaniem. Mając możliwość zachowania się zgodnie z prawem, odrzucił obowiązujące normy postępowania i w tym tkwi źródło postawienia każdemu z nich zarzutu.

Opisanym w wyroku zachowaniem polegającym na zawarciu umów o dostawę towaru bez zamiaru zapłaty w umówionym terminie umówionej kwoty oskarżeni wyczerpali ustawowe znamiona typu czynu zabronionego określonego w art. 286§1 kk. Zamawiając towar i za niego nie płacąc dopuścili się wprowadzenia w błąd kontrahenta co do zamiaru zapłaty. Zachowanie oskarżonego P. podjęte w ramach podziału ról objętego porozumieniem obu oskarżonych wywołało u kontrahenta przekonanie, że zamawiający wywiąże się z umów, zwłaszcza że w przypadku pierwszego zamówienia zapłata nastąpiła. Przypisanie przestępstwa z art. 286§1 kk wiąże się z wykazaniem, że sprawca obejmował swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim kierunkowym wprowadzenie w błąd innej osoby oraz to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Czynność wykonawcza w przypadku przestępstwa oszustwa jest złożonym działaniem lub zaniechaniem, którego celem jest doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym lub cudzym. Stanowisko orzecznictwa wskazuje, że konstrukcja oszustwa poprzez wykorzystanie znamienia „doprowadza” jako charakteryzującego właściwą czynność sprawczą, która realizowana być może przez wprowadzenie w błąd, wyzyskanie błędu lub wyzyskanie niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, zakłada istnienie związku przyczynowego między zachowaniem sprawcy a zachowaniem pokrzywdzonego i rezultatem w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez tego ostatniego. Zatem na gruncie niniejszej sprawy, elementem wprowadzenia w błąd co do zamiaru zapłaty za wykonanie umów przez pokrzywdzonego było działanie oskarżonego, który przekonał przedstawiciela handlowego pokrzywdzonej spółki, że ma zamiar zapłacić za dostarczony towar, czego jednak nie zamierzał uczynić. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 23.08.2012r., sygn. akt. II AKa 74/12 uznał, że znamiona oszustwa wypełnia działanie sprawcy, który składa zamówienie na dostarczenie towaru/wykonanie usługi, za które płatność ma nastąpić w uzgodnionym, odroczonym terminie, jeżeli złożeniu zamówienia towarzyszy powzięty z góry zamiar niedotrzymania uzgodnionego terminu zapłaty i odłożenia go na czas bliżej nieokreślony oraz uzależnienia zapłaty od ewentualnego powodzenia określonych inwestycji dokonanych w przyszłości. Oskarżeni w ogóle nie mieli zamiaru zapłacić pokrzywdzonej spółce, o czym świadczy to, że zapłaty nie dokonali a dostarczony towar zniknął. Wartość szkody Sąd ustalił na podstawie dokumentów, w szczególności finansowych – faktur wystawionych przez pokrzywdzoną spółkę, a także zeznań przedstawicieli pokrzywdzonej. Przy tym podnieść należy, iż wartość szkody sięgnęła znacznej wysokości. Zgodnie z art. 115 § 5 kk mieniem znacznej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200 000 złotych. Nie ulega wątpliwości, iż w chwili popełnienia przez oskarżonych przypisanego im w punkcie I części dyspozytywnej wyroku czynu, wysokość szkody wynosiła ponad 200 000 zł. Dlatego pełna kwalifikacja prawna czynu obejmuje również art. 294§1 kk.

Do wydania wyroku doszło w trybie art. 387 kpk, a kary zostały oskarżonym wymierzone zgodnie z porozumieniem zawartym między nimi a oskarżycielem publicznym. Mieszczą się w granicach ustawowego zagrożenia.

Ze względu na okoliczność, że oskarżony M. J. (1) częściowo naprawił szkodę i porozumiał się z pokrzywdzoną, skutkiem czego pokrzywdzona nie rości już do niego żadnych pretensji, Sąd zastosował przy wymiarze kary instytucję nadzwyczajnego jej złagodzenia, biorąc za podstawę art. 60§2 pkt 1 i §6 pkt 3 kk. Zgodnie z tymi przepisami w powiązaniu z art. 294§1 kk, ponieważ przypisane oskarżonemu przestępstwo stanowi występki zagrożony karą pozbawienia wolności nie niższą od roku, nadzwyczajne złagodzenie kary może polegać na wymierzeniu kary grzywny, kary ograniczenia wolności albo kary pozbawienia wolności niższej od roku. Sąd uznał, że zaproponowana przez oskarżonego i zaaprobowana przez oskarżyciela publicznego kara grzywny w rozmiarze 540 stawek dziennych po 40 zł mieści się w granicach ustawowo dopuszczalnych, nie przekracza stopnia winy ani stopnia społecznej szkodliwości czynu, przy tym uwzględnia postawę oskarżonego, w szczególności skrucę wyrażającą się w gotowości poniesienia odpowiedzialności karnej, zmanifestowanej złożeniem wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie określonej kary w trybie art. 387 kpk.

Zgodnie z zawartym porozumieniem Sąd zasądził od oskarżonego M. J. (podobnie od współoskarżonego R. P.) wydatki poniesione przez Skarb Państwa na postępowanie w połowie oraz wymierzył mu połowę opłaty.

ZARZĄDZENIE

- 1) Odnotować w kontrolce uzasadnień,
- 2) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcom,
- 3) przedłożyć 14 dni od doręczenia albo z apelacją.